

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

29. siječnja 1985.(*)

„Tržišno natjecanje – Nacionalni propis o cijeni goriva – Slobodno kretanje robe – Količinska ograničenja – Mjere s istovrsnim učinkom”

U predmetu C-231/83,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Tribunal de commerce u Toulouseu (Trgovački sud, Francuska) u postupku koji se pred njim vodi između

Henrija Culleta, radnika na benzinskoj postaji u Toulouseu,

Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits pétroliers (CSNCRA), Toulouse,

i

Centre Leclerc u Toulouseu (SA Sodinord),

Centre Leclerc u Saint-Orens-de-Gamevilleu (SA Sodirev),

o tumačenju članka 3. točke (f) i članka 5. Ugovora o EEZ-u,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: O. Due, predsjednik vijeća, C. Kakouris, U. Everling, Y. Galmot i R. Joliét, suci,

nezavisni odvjetnik: P. VerLoren van Themaat,

tajnik: D. Louterman, administratorica,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Centres Leclerc u Toulouseu i u Saint-Orens-de-Gamevilleu, odvjetnici Farne i Amadio u pisanom dijelu postupka i odvjetnik Simon u usmenom dijelu postupka,
- za vladu Francuske Republike, Jean-Paul Costes, u pisanom dijelu postupka i G. Guillaume, direktor pravnih poslova pri Ministarstvu vanjskih poslova, u usmenom dijelu postupka,

- za vladu Talijanske Republike, Arnaldo Squillante, šef službe za diplomatske sporove, ugovore i zakonodavne poslove pri Ministarstvu vanjskih poslova, uz asistenciju Ive M. Braguglie, državnog odvjetnika,
- za vladu Helenske Republike, Ph. Spathopoulos, u usmenom dijelu,
- za Komisiju Europskih zajednica, njezini pravni savjetnici René-Christian Béraud i Giuliano Marenco, uz asistenciju Nicole Coutrelis,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 23. listopada 1984.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem o privremenoj pravnoj zaštiti od 1. kolovoza 1983., koje je Sud zaprimio 11. listopada 1983., predsjednik Tribunalala de commerce u Toulouseu (Trgovački sud) uputio je, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, prethodno pitanje o tumačenju raznih odredaba prava Zajednice, a osobito članka 3. točke (f) i članka 5. Ugovora o EEZ-u, kako bi mogao ocijeniti spojivost s pravom Zajednice nacionalnog propisa koji za potrošače propisuje najnižu prodajnu cijenu goriva.
- 2 Pitanje je upućeno u okviru spora koji se vodi između H. Culleta, voditelja benzinske postaje u Toulouseu te Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits pétroliers u Toulouseu, s jedne strane, i društava SA Sodinord i SA Sodirev (u daljnjem tekstu: Sodinord i Sodirev), koja u Toulouseu i u Sant-Orens-de Gamevilleu pod nazivom „Centre Leclerc”, prema imenu grupacije kojoj pripadaju, upravljaju supermarketima u čijem su sastavu benzinske postaje, s druge strane. Taj se spor odnosi na potrebu poštovanja najniže maloprodajne cijene goriva (benzina, super benzina, dizelskog goriva) koju utvrđuju francuska tijela.
- 3 U Francuskoj postoji, prvo, distribucijski sustav naftnih proizvoda uspostavljen na temelju Zakona od 30. ožujka 1928. o sustavu uvoza nafte i, drugo, sustav utvrđivanja veleprodajnih i maloprodajnih cijena uveden Rješenjem 45.1483 od 30. lipnja 1954. i odlukama br. 82.10 A, 82.11 A, 82.12 A i 82.13 A od 29. travnja 1982.
- 4 Na temelju distribucijskog sustava kako je uz odobrenje Komisije u okviru članka 37. Ugovora o EEZ-u uspostavljen za uvoz i prodaju naftnih proizvoda u francuskim rafinerijama, za puštanje u promet tih proizvoda potrebna je specijalna državna dozvola nazvana dozvola A3. Svaki imatelj dozvole A3 dužan je, na osnovi srednjoročnih ugovora sklopljenih s francuskim rafinerijama ili rafinerijama

Zajednice, opskrbljivati se 80 % na francuskom tržištu ili tržištu Zajednice; za preostalih 20 % može se opskrbljivati slobodno, osobito na tzv. „spot” tržištu.

- 5 Veleprodajnu cijenu naftnih proizvoda nazvanu „cijena franko rafinerija” u načelu slobodno određuje rafinerija ili imatelj dozvole A3. Oni najmanje jedanput mjesečno nadležnim tijelima moraju dostaviti svoju tablicu franko cijena za koje se mogu odobriti rabati. Međutim, cijena franko rafinerija ne može biti veća od „najviše cijene” koju mjesečno utvrđuju nadležna tijela. U praksi cijene franko rafinerija uglavnom odgovaraju toj najvišoj cijeni. Za određivanje najviše cijene nadležna tijela uzimaju u obzir, prvo, cijenu koštanja francuskih rafinerija, izračunanu s obzirom na cijenu sirove nafte, tečaj dolara i troškove prekomorskog prijevoza i prerade, paušalno izračunane na osnovi statističkih elemenata i, drugo, cijene zabilježene na europskim tržištima. Propis predviđa da, ako se europske cijene ne razlikuju za više od 8 % naviše ili naniže od cijene koštanja francuskih rafinerija, za najvišu su cijenu odlučujuće europske cijene; ako, međutim, europske cijene izlaze iz navedenog „tunela” koji predstavlja razlika od 8 % u odnosu na cijenu koštanja francuskih rafinerija, potonja je cijena odlučujući element za najvišu cijenu.
- 6 Maloprodajne cijene ograničene su kako naviše, tako i naniže. Gornja granica, „najviša maloprodajna cijena”, koja se razlikuje ovisno o trgovcu na malo s obzirom na franko cijenu njegovoga dobavljača, dobivena je zbrajanjem cijene franko rafinerija, predviđenih troškova i trgovačkih marža te poreza i davanja. Donja granica, „najniža cijena”, utvrđuje se mjesečno za svaki kanton, primjenom smanjenja koje je u tom razdoblju iznosilo devet centa po litri benzina i deset centa po litri super benzina u odnosu na najvišu prodajnu cijenu koja proizlazi iz prosjeka tablice franko cijena francuskih rafinerija za prethodni mjesec. Kada izračun najviše prodajne cijene nekog distributera daje rezultat koji je niži od najniže cijene, najviša prodajna cijena usklađuje se s iznosom najniže cijene.
- 7 Iz spisa proizlazi da je grupacija Leclerc, kojoj pripadaju Sodinord i Sodirev, nositelj dozvole A3. Ta je grupacija poznata po tome što u svojim dućanima „Centres Leclerc” u trgovačkoj praksi primjenjuje politiku niskih cijena za različite vrste roba. Godine 1983. odlučila je tu trgovačku politiku proširiti na maloprodaju goriva. Kao i drugi Centres Leclerc, trgovačka društva Sodinord i Sodirev prodavali su, dakle, goriva po cijeni nižoj od najnižih cijena koje, u skladu s navedenim propisom, utvrđuju nadležna tijela.
- 8 Zato je jedan konkurent podnio pred predsjednikom Tribunala de commerce u Toulouseu (Trgovački sud) protiv Sodinorda i Sodireva tužbu u kojoj je istaknuo da je ta praksa zaračunavanja cijene koja je niža od najniže cijene nezakonita i nepoštena i da mu nanosi štetu te je stoga zahtijevao da se ta praksa zabrani, pod prijetnjom izricanja novčane kazne. Sodinord i Sodirev su se branili tvrdeći da se propis o prodajnoj cijeni goriva protivi članku 3. točki (f) i člancima 85. i 86. Ugovora o EEZ-u i da se ne može opravdati člancima 30. i 36. Ugovora.

- 9 Predsjednik Tribunala de commerce u Toulouseu (Trgovački sud) smatrao je da za rješenje ovoga spora treba uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

Trebaju li se članak 3. točka (f) i članak 5. Ugovora od 25. ožujka 1957. o osnivanju EEZ-a tumačiti tako da u državi članici zabranjuju da se za prodaju potrošačima na benzinskoj postaji, zakonodavnom ili regulatornom odredbom propišu najniže cijene goriva (benzina, super benzina i dizel goriva), odnosno da zabranjuju uvođenje sustava koji sve trgovce na malo iz svih država članica Zajednice obvezuje da se usklade s utvrđenom najnižom cijenom?

- 10 Članak 3. točka (f) Ugovora o EEZ-u, na koji se ovo pitanje odnosi, dio je općih načela zajedničkog tržišta koja se primjenjuju u vezi s poglavljima Ugovora namijenjenima provedbi tih načela. Ta odredba propisuje „uspostavu sustava koji osigurava da na zajedničkom tržištu ne dolazi do narušavanja tržišnog natjecanja”, kao opći cilj koji je osobito objašnjen pravilima o tržišnom natjecanju iz poglavlja 1. glave I. trećega dijela Ugovora. Članak 5. drugi stavak Ugovora, sâm po sebi, zahtijeva da se države članice „suzdržavaju od svih mjera koje bi mogle ugroziti ostvarivanje ciljeva [...] Ugovora”. Stoga se vezano uz spojivost prethodno opisanog zakonodavstva s člankom 3. točkom (f) i člankom 5. drugim stavkom, pitanjem koje je uputio nacionalni sud pita je li to zakonodavstvo u skladu s načelima i ciljevima Ugovora i odredbama Ugovora koje ih konkretno provode.
- 11 Valja primijetiti da se članci 2. i 3. Ugovora odnose na uspostavu tržišta na kojem se roba slobodno kreće bez narušavanja tržišnog natjecanja. Taj je cilj osiguran jednako člankom 30. i sljedećim člancima o zabrani ograničenja u trgovini unutar Zajednice kao i člankom 85. i sljedećim člancima o pravilima o tržišnom natjecanju, koja valja ispitati prvo.

Primjena članka 3. točke (f), članka 5. i članka 85. Ugovora o EEZ-u

- 12 Prema mišljenju Sodinorda i Sodireva, na temelju članka 3. točke (f) i članka 5. Ugovora o EEZ-u, načela članka 85. i 86. primjenjuju se na državni propis poput onoga o kojem se radi u ovom slučaju. Oni smatraju da članak 85. zabranjuje neposredno ili posredno utvrđivanje prodajne cijene ili drugih trgovinskih uvjeta i da nije dopušteno poništavanje korisnog učinka pravila prava Zajednice kojima se nastoji osigurati sustav nenarušenog tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu.
- 13 Francuska i talijanska vlada, te vlada Helenske Republike ističu da su članak 3. točka (f) i članak 5. Ugovora dio općih načela Ugovora i mogu se shvaćati samo u vezi s drugim odredbama Ugovora koji utvrđuju njihove uvjete i načine provedbe. U tom pogledu one smatraju da se članci 85. i 86. ne mogu uzimati u obzir za procjenu državnog propisa o cijenama, jer se ti članci odnose samo na ponašanja poduzetnika.
- 14 Prema Komisijinom mišljenju, državne mjere mogu se samo iznimno smatrati protivnima obvezama koje proizlaze iz članka 5. Ugovora, da se ne poništi koristan učinak pravila o tržišnom natjecanju utvrđenih člancima 85. i 86. To je tako kada je

riječ o državnom propisu koji potiče ili olakšava protupravno ponašanje poduzetnika ili o propisu čiji je specifični cilj dopustiti poduzetnicima izbjegavanje pravila o tržišnom natjecanju. To, međutim, nije slučaj u ovom predmetu.

- 15 U skladu s ciljem iz članka 3. točke (f) Ugovora, nespojivi su sa zajedničkim tržištem i zabranjeni, na temelju članka 85. stavka 1., svi sporazumi među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koji bi mogli utjecati na trgovinu među državama članicama i koji imaju za cilj ili posljedicu sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu, a osobito oni kojima se neposredno ili posredno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene ili drugi trgovinski uvjeti. Dakle, ta se odredba na sporazume, odluke i protutržišno usklađeno djelovanje više poduzetnika odnosi podložno odstupanjima koja Komisija dopušta na temelju članka 85. stavka 3. Ugovora.
- 16 Točno je da se ova pravila odnose na ponašanje poduzetnikâ, a ne na zakonske ili regulatorne mjere država članica. Međutim, kako je to Sud nedavno već presudio u svojoj presudi od 10. siječnja 1985. (Leclerc, 229/83, Zb., 1985, str. 1.) one su ipak dužne, na temelju članka 5. drugog stavka Ugovora, svojim nacionalnim zakonodavstvom ne dovoditi u pitanje punu i jedinstvenu primjenu prava Zajednice i učinka provedbenih akata prava Zajednice i ne donositi ili ne održavati na snazi mjere, čak i one zakonske ili regulatorne naravi, koje bi mogle poništiti koristan učinak pravila o tržišnom natjecanju koja se primjenjuju na poduzetnike (vidjeti osobito presude od 13. veljače 1969., Walt Wilhelm i drugi, 14/68, Zb., str. 1. i od 16. studenoga 1977., Inno/ATAB, 13/77, Zb., str. 2115.).
- 17 Međutim, zakonodavstvo poput onoga koje je sporno u ovom slučaju, nema za cilj nametnuti sklapanje sporazuma između dobavljača i trgovaca na malo ili druga ponašanja poput onih predviđenih u članku 85. stavku 1. Ugovora. Nasuprot tomu, ono ovlast utvrđivanja cijena povjerava javnim tijelima koja se u tu svrhu oslanjaju na nekoliko elemenata različite naravi. Jedina činjenica koja je među tim elementima uzeta u obzir za utvrđivanje maloprodajne cijene nalazi se u cijenama franko rafinerija koje su utvrdili dobavljači, a koje su uostalom ograničene navise najvišom cijenom koju utvrđuju nadležna tijela, ne lišava propis kao što je sporan propis u ovom slučaju njegovoga državnog obilježja i ne može poništiti koristan učinak pravila o tržišnom natjecanju koja se primjenjuju na poduzetnike.
- 18 Iz toga slijedi da članak 5. u vezi s člankom 3. točkom (f) i člankom 85. Ugovora, državama članicama ne zabranjuje utvrđivanje maloprodajnih cijena za robu na način predviđen spornim propisom u glavnom postupku. Preostaje takav propis ocijeniti s obzirom na odredbe Ugovora o slobodnom kretanju robe.

Primjena članaka 30. i 36. Ugovora o EEZ-u

- 19 Sodinord i Sodirev smatraju da formula utvrđivanja najnižih cijena koju predviđa sporni propis ima takav učinak da čini prepreku konkurentnosti robe koja potječe iz drugih država članica kada su cijene koštanja te robe niže za više od 8 % od cijena

francuskih rafinerija, čime se narušava konkurentska prednost nižih troškova uvoznika. Stoga ona predstavlja prepreku uvozu, što je zabranjeno člankom 30. Ugovora.

- 20 Osim toga, sporan sustav utvrđivanja cijena nacionalnim tijelima omogućava manipulacije koje se sastoje u tome da se umjetno snizi cijena troška, sprječavajući tako uvoznike da se angažiraju na tržištu koje je tradicionalno u rukama francuskih rafinerija, onemogućavajući ih, po potrebi, da svoje proizvode prodaju po profitabilnim cijenama. Taj je učinak pojačan obvezom koju imaju imatelji dozvole A3, da 80 % svoje opskrbe moraju ostvariti na temelju srednjoročnih ugovora. Takav sustav ima za posljedicu, protivno članku 30. Ugovora, fragmentaciju nacionalnog tržišta.
- 21 Francuska vlada, koju podupiru talijanska vlada i vlada Helenske Republike, smatra da reguliranje cijena, poput onoga u ovom slučaju nema učinak na uvoz iz drugih država članica. Ono ima za cilj usklađivanje opskrbe gorivom na cijelom državnom području jamčeći dostatne trgovačke marže svim prodavateljima. Budući da su cijene uvoza slobodne, strani gospodarski subjekt koji ima povoljniju cijenu koštanja od cijena koje postoje u Francuskoj, lakše će prodrijeti na tržište jer je tu prednost slobodan prenijeti trgovcima na malo. Tako se, primjenom ovog sustava, uvoz naftnih proizvoda u Francusku povećao. Iz toga proizlazi da se članak 30. Ugovora ne tumači tako da mu se protivi takav sustav utvrđivanja cijena.
- 22 Komisija primjećuje da propis koji utvrđuje najnižu cijenu može ugroziti prodaju uvezenih proizvoda u mjeri u kojoj ta cijena sprječava da se niža cijena koštanja uvezenih proizvoda odrazi na maloprodajnu cijenu. Propis poput onoga u ovom slučaju stoga predstavlja mjeru čiji je učinak istovrstan kao količinsko ograničenje uvoza utoliko što dovodi do utvrđivanja cijene proizvoda s obzirom na cijenu koštanja nacionalnih proizvoda, narušavajući tako eventualnu konkurentsku prednost uvezenih proizvoda.
- 23 Najprije valja podsjetiti da zabrana mjera s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje, propisana člankom 30. Ugovora, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, obuhvaća svaku mjeru koja, izravno ili neizravno, trenutačno ili potencijalno, može ugroziti uvoz među državama članicama. Kada je riječ o primjeni tih načela na državne sustave reguliranja cijena, Sud je u više navrata utvrdio da takvi sustavi, koji se bez razlike primjenjuju na nacionalne i uvezene proizvode, sami po sebi ne predstavljaju mjere s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje, ali mogu proizvesti takav učinak kada su cijene na takvoj razini da su uvezeni proizvodi zakinuti u odnosu na istovjetne nacionalne proizvode bilo zato što se ne mogu profitabilno prodavati uz utvrđene uvjete, bilo zato što je konkurentska prednost koja proizlazi iz cijene koštanja neutralizirana (vidjeti presude od 26. studenoga 1976., *Tasca*, 65/75, Zb., str. 291.; od 24. siječnja 1978., *van Tiggele*, 82/77, Zb., str. 25.; od 6. studenoga 1979., *Danis*, 16-20/79, Zb., str. 3327.; od 29. studenoga 1983., *Roussel Laboratoria*, 181/82, Zb., 1983, str. 3849.).

- 24 Argument Sodinorda i Sodireva, prema kojemu formula utvrđivanja najviše maloprodajne cijene, zato što umjetno smanjuje tu cijenu, dovodi do fragmentacije tržišta sprječavajući strane rafinerije da svoje proizvode prodaju po profitabilnim cijenama, u ovom se predmetu ne treba ispitivati. Naime, budući da se glavni postupak odnosi isključivo na nepoštovanje najniže maloprodajne cijene goriva, Tribunal de commerce u Toulouseu (Trgovački sud) nije istaknuo ni utvrđivanje najviše maloprodajne cijene ni ograničenja opskrbe nametnuta imateljima dozvola A3.
- 25 Kada je riječ o utvrđivanju najniže cijene, valja podsjetiti da je u svojoj prethodno navedenoj presudi od 24. siječnja 1978. (van Tiggele, 82/77) Sud precizirao da nacionalna odredba koja utvrđuje najnižu profitnu maržu koja se bez razlike primjenjuje na nacionalne i na uvezene proizvode ne proizvodi štetne učinke na prodaju samo uvezenih proizvoda. Međutim, drukčije je što se tiče najniže cijene utvrđene na određeni iznos koja, iako se bez razlike primjenjuje na nacionalne i na uvezene proizvode, može ugroziti prodaju potonjih utoliko što sprječava da se njihova niža cijena koštanja odrazi na maloprodajnoj cijeni.
- 26 Kako to jasno proizlazi iz navedenih objašnjenja, u praksi se u okviru spornog sustava kao što je ovaj o kojem je riječ u ovom slučaju najniža maloprodajna cijena utvrđuje na osnovi cijene franko rafinerija koja mora poštovati najvišu cijenu koju su utvrdila nacionalna tijela. Iako je svaki uvoznik slobodan utvrditi svoju tablicu franko cijena na razini ispod te najviše cijene, činjenica da najniža cijena izračunana na osnovi prosječne franko cijene nacionalnih rafinerija sprječava uvoznike da, zbog niže cijene koštanja, imaju eventualno povoljniji konkurentski položaj. Točno je da se državi članici ne može prigovoriti to što koristi opće kriterije za utvrđivanje cijene za homogeni proizvod čije se podrijetlo, kada se pojavi na tržištu, teško može odrediti. Ipak, radi izbjegavanja svakog nepovoljnog učinka na prodaju uvezenih proizvoda na tržištu, potrebno je da ti kriteriji na odgovarajući način uzmu u obzir franko cijene svih gospodarskih subjekata, bez obzira na podrijetlo robe.
- 27 Taj nepovoljan učinak koji na uvezene proizvode ima sustav kao što je ovaj koji je sporan u ovom slučaju, još je pojačan načinom izračuna najviše cijene koja cijenu franko rafinerija ograničava naviše i naniže i koju su, prema objašnjenjima dostavljenima Sudu, nacionalne rafinerije uobičajeno usvojile kao franko cijenu. Naime, ako je najviša cijena u pravilu izračunana na osnovi cijena koštanja francuskih rafinerija i cijena goriva utvrđenih na europskim tržištima, samo su cijene koštanja francuskih rafinerija odlučujuće kada se europske cijene ne razlikuju za više od 8 % naniže u odnosu na potonje. Iz toga slijedi da kada konkurentska prednost uvezenih proizvoda prekoračuje taj prag, njihova povoljnija cijena koštanja više se ne uzima u obzir za utvrđivanje najviše cijene. Čim je prekoračen prag od 8 %, takva formula ometa prodaju uvezenih proizvoda, jer ih lišava njihove konkurentske prednosti kod potrošača.
- 28 Taj nepovoljan učinak najniže cijene na prodaju uvezenih proizvoda čija je cijena koštanja niža od cijene nacionalnih proizvoda ne može se osporavati pozivanjem na činjenicu da su uvozne cijene slobodne i da uvoznici stoga trgovcima na malo mogu

odobriti veću profitnu maržu da bi ih potaknuli na opskrbu uvezenim gorivom. U tom pogledu valja istaknuti da je distribucijski sustav tako strukturiran da onemogućava da se takva prednost potpuno iskoristi za uvezeno gorivo, jer mnogi trgovci na malo nemaju mogućnost slobodno promijeniti dobavljača. U takvoj situaciji maloprodajna cijena, za homogene proizvode kao što je to gorivo, predstavlja bitan element tržišnog natjecanja. Najniža cijena, kao što je cijena u ovom slučaju, stoga može dovesti do povećanog prodora uvezenih proizvoda na nacionalno tržište ako je njihova cijena koštanja povoljnija. Eventualno povećanje uvoza uz primjenu takvog sustava, kako je to istaknula francuska vlada, u tim okolnostima nije dostatno za dokazivanje nepostojanja nepovoljnog učinka najniže cijene na prodaju uvezenih proizvoda.

- 29 Iz prethodno navedenog proizlazi da nacionalni sustav utvrđivanja najniže cijene za maloprodaju goriva, prema kojemu je ta cijena utvrđena samo na osnovi franko cijena nacionalnih rafinerija, a te su franko cijene povezane s najvišom cijenom izračunanom samo na osnovi cijena koštanja nacionalnih rafinerija u slučaju kada se europske cijene goriva za više od 8 % razlikuju od potonjih, stavlja u nepovoljan položaj uvezene proizvode lišavajući ih mogućnosti da kod potrošača, zbog povoljnije cijene koštanja, ostvare konkurentsku prednost.
- 30 Kako bi opravdala sporan propis u glavnom postupku, francuska vlada istaknula je i bitne zahtjeve zaštite interesa potrošača. Po njezinome mišljenju, destruktivno tržišno natjecanje u pogledu cijene goriva može dovesti do nestanka velikog broja benzinskih postaja te tako do nedostatne opskrbe na cijelom državnom području.
- 31 U tom pogledu valja primijetiti da se nacionalni propis, koji trgovce na malo obvezuje da se pridržavaju određenih maloprodajnih cijena, što ugrožava prodaju uvezenih proizvoda na tržištu, može opravdati samo razlozima navedenim u članku 36. Ugovora.
- 32 Što se tiče primjene članka 36. Ugovora, francuska vlada istaknula je ometanje javnog poretka i javne sigurnosti, jer od trgovaca na malo pogođenima ograničenim tržišnim natjecanjem mogu očekivati nasilne reakcije.
- 33 U tom pogledu dostatno je utvrditi da francuska vlada nije dokazala da bi izmjena dotičnog propisa u skladu s navedenim načelima imala na javni poredak i javnu sigurnost posljedice kojima se ona sredstvima kojima raspolaže ne može suprotstaviti.
- 34 Stoga na pitanje koje je uputio Tribunal de commerce u Toulouseu (Trgovački sud) treba odgovoriti:
- da se nacionalni propis koji predviđa da nacionalna tijela utvrđuju najnižu maloprodajnu cijenu za gorivo ne protivi članku 3. točki (f) i člancima 5., 85. i 86. Ugovora o EEZ-u;
 - i da se takav propis protivi članku 30. Ugovora kada je najniža cijena utvrđena samo na osnovi franko cijena nacionalnih rafinerija, a te su cijene povezane s

najvišom cijenom izračunanom samo na osnovi cijena koštanja nacionalnih rafinerija u slučaju kada se europske cijene goriva za više od 8 % razlikuju od potonjih.

Troškovi

- 35 Troškovi francuske i talijanske vlade i vlade Helenske Republike te Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

Sud (peto vijeće),

o pitanju koje je rješenjem od 1. kolovoza 1983. uputio predsjednik Tribunala de commerce u Toulouseu (Trgovački sud), odlučuje:

- 1. Nacionalni propis koji predviđa da nacionalna tijela utvrđuju najnižu maloprodajnu cijenu za gorivo ne protivi se članku 3. točki (f) i člancima 5., 85. i 86. Ugovora o EEZ-u.**
- 2. Takav propis protivi se članku 30. Ugovora o EEZ-u kada je najniža cijena utvrđena samo na osnovi franko cijena nacionalnih rafinerija, a te su franko cijene povezane s najvišom cijenom izračunanom samo na osnovi cijena koštanja nacionalnih rafinerija u slučaju kada se europske cijene goriva za više od 8 % razlikuju od potonjih.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 29. siječnja 1985.

[Potpisi]

* Jezik postupka: francuski